

„Angeljček, otrokom učitelj in prijatelj“

Izdal Anton Kržič v Ljubljani.

Zlate knjižice so to, pa jako dober kup. Izšli so dosedaj trije zvezki, katerih vsaki obsega 48 strani prekoristnega in črez vse veseliga berila, ki je v prvi vrsti šolski mladini namenjeno. Vsak zvezek v ličnih, pobarvanih platnicah in z mnogimi podobami ozalšan, velja samo 12 krajcarjev. Kaj se pa v „Angeljčeku“ bere? Smem reči, da so sami lepi nauki, v tistej obliki, v katerej jih je podajal naš Zveličar sam — namreč v obliki zgodob in prilik. Otroci, kakor sploh vsi še neizobraženi ljudje, imajo več srca, kakor uma. Torej se pri njih pot do razuma najleže skozi srce najde. Tako je učil slavni nemški kanonik Krištof Šmid, katerega spisi so najlepši vzgled vsem, ki mladino učijo ali za njo pišejo. Ravno to pot so hodili tudi nepozabljivi naš knezoškof Slomšek. Njihova prelepa knjiga „Blaže in Nežica“ je na prvi pogled samo zgodba, pripoved, v katero so pa vsi mladini najpotrebniši nauki tako srečno vpleteni, da si jih bralec prisvoji, pa še ne ve ne, kedaj in kako. „Žali Bog, da se je v naših narodnih šolah, kakor tudi na viših učiliščih doslej tudi v veronauku vse preveč le na razvijanje uma merilo, premalo pa na blaženje srca. Seme božje besede vsajeno v rahlo zemljo mladine ostalo je brez oživljajoče toplote mrtvo, ni prineslo dobrega sadu, ter je bilo od zelišča zadušeno, ki tudi v hladni zemlji dobro raste. Naše šole so navadno same ledenice, tožil je rajni knezoškof Roman, in pravo je zadel. Kaj mi pomaga najsvitljša soba, če mi je pa zmrzniti v njej, in delati ne morem! Čemu so cerkvi in državi še tako umni udje z največimi znanostmi, če pa za pravico in čednost gorkega srca nimajo!“ Slomšek, Zbrani spisi. IV. str. 11.

Tega preimenitnega nauka g. Kržič ni pozabil. Kakor ljubo solnce zemljo oživlja, tako on kot učitelj v svojem spisu „Šola rajske nedolžnosti“, ki se nadaljuje skoz vse zvezke, svoje učence razveseljuje in za krščansko resnico in pošteno življenje navdušuje. Če je pa učitelj mrtev ko les, mrzel ko led — učenci pa živi ko ogenj, se slabo strinjajo, srca učencev se učitelju tako dolgo umikajo, da šola zmrzne, nauka cvet pomerje in dobrega sadu ne da.

Lepše in bolj podučljive povesti še menda svoje žive dni bral nisem, kakor je ona pod naslovom: „Kateri je najpridnejši?“ v I. zvezku, na str. 7. do 15., ali pa „Povest o novem krajcarju“ v III. zvezku. Če bo „Gospodarju“ toliko prostora ostalo, bomo prihodnjic eno ali drugo objavili — zakaj vse popisovanje je medlo in lepoto je treba videti, povest pa čuti ali brati — sicer so vse besede zastoj. Za kratek čas skrbijo pripovedke o „Križih in težavah otročjih let“. Ko sem te povesti čital, sem se z ve-

seljem spominjal Slomšek-ovega nauka: „O setvi mora solnce sijati, da se da lepše orati in njivo čedno obdelati; bodi učitelj tudi pri nauku vesel in dobre volje, kar je prav! Naj pove tudi kaj za smeh, toda brez greha!“ Kaj še naj rečem o lepih izgledih iz življenja svetnikov, o nežnih pesnih, ki podane nauke tako ljubko priporočajo in o zastavicah?! Svoje duhovske tovarše še posebej opomnim na „Duh. Pastirja“, ki ga izdaje isti g. Kržič. Če bi ga Slovenci dosti ne podpirali — bi se nam pač lahko očitale, da imamo oči, pa ne vidimo da imamo ušesa, pu ne čujemo. „Angeljčka“ bi si naj naročila vsaka narodna šola, vsaj v petih izvodih — in če je le mogoče, naj bi ga ne pogrešala nobena kmečka hiša, kjer je kaj otrok. Pa tudi odrasli se bodo z veseljem in z milo obožnostjo spominjali svojih lepih mladih dni — in bodo postali zopet otročji, preprosti in ljubeznjivi, kakoršnje nas ljubi Jezus imeti želi, ko uči: „Resnično vam povem, ako se ne vrnete in ne postanete, kakoršnji so otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo!“ Mat. 18, 3.

Naročila sprejemlje „Katoliška bukvarna“ v Ljubljani, stolni trg, št. 6 in g. Ant. Kržič, na Kongresnem trgu, št. 16 v Ljubljani.

Dr. Jož Pajek,
učitelj veronauka.

Dopisi.

Iz Jelšja pri Dobrni. (Spomenica na zlato sveto mešo Leona XIII.) Neki slavni protestant, Herder, je zapisal pomenljive besede, ako pravi: „Brez papeža bi cela Evropa že zdavnej postala plen tiranstva ali dobiček samosilstva trinoštva, grozovitosti“. Kdor zgodovino pozna, mora reči, da je imenovanec povedal znane to resnico. Zavoljo tega je neki drugi protestant, Cobbet se piše, ko je opazoval nered in grozovitosti, ki so jih počenjali na Angleškem potem, ko je ljudstvo se „poluternilo“, vzdihnil: „Dokler je naše ljudstvo bilo katoliško, dotlej imelo je svoje pravice in slobodo; odkar je pa ločeno od papeža, od tistega časa so naši vladarji in grajščaki strašni samosilniki, a podložni ljudje so obžaljevanja vredni suznjiki.“ Pač da! In v današnjih časih? Kjer se svet ne zmeni za blagi glas, ki prihaja iz Rima, kjer ljudje ne vbogajo sv. Očeta in vdanih jim duhovnikov, tam se vrata na stežaj odpirajo nemirom in preprirom, raznim nesrečnim neprilikam. Ko je to opazoval neki turški velevojvoda, je v svojem času gledé Pija IX. rekel: „V Evropi je on (papež) jединi, kateri se vstavlja revoluciji“, prekuciji. In kako? Ta papež so med ostalim iskali pomoči pri Mariji. Saj so pokojni Pij IX. bili sploh na glasu kakor posebni častilec preblazene Device. Ali isto se mora reči tudi o njihovem nasledniku, o sv.